ניתנו ליכתב או לא ניתנו ליכתב. פי' משום דסתם קנין לכתיבה עומד שמא משום הכי ניתנו ליכתב דכי קנו מידו דמי וקסבר דמאי קפריך מהכא לחין כותבין שטרי אירוסין ונשואין גלוי מדעת שניסם הא מדעת שניסם כותבין ללמד הכי קאמר הא שניסם שעיבודא לתוריית: **תא שמע מתו בנותיהם נזונות.** כסף קדושין לחכיה: **כי פליגי אליבא דרבי ישמעאל.** כלומר הא דמוקמת ריש לקיש כגון שנס ולא כר' ישמעאל ליתא דאמר לך ר"ל אנא אפילו לרבי ישמעאל קא פליגנא אדרבי יוחנן: ערב שיעבודא דאורייתא: **אכל הכא.** פלוני חייב ליכא שיעבודא דאורייתא: **דקא מטי בהאי לידיה.** כסף קדושין לחכיה:

כי פליגי אליבא דרבי ישמעאל רבי יוחנן כרבי ישמעאל וריש לקיש עד כאן לא קאמר רבי ישמעאל התם אלא דשייך ליה לשיעבודא דאורייתא אבל הכא לא שייך שיעבודא דאורייתא גופא אמר רב גידל אמר רב [ג]אכמה אתה נותן לבנך כך וכך וכמה אתה נותן לבתך כך וכך עמדו עמדו וקידשו קנו הן הן הדברים הנקנים באמירה אמר רבא מסתברא מילתא דרב בבתו נערה דקמטי הנאה לידיה אבל בוגרת לא והאלהים א"ר אפילו בבוגרת דאלת"ה אבי הבן מאי הנאה קאתי לידיה אלא בההיא הנאה דמתחתני אהדדי גמרו ומקנו אהדדי (פ' הרב על מימרת והב"ע כגון דא"ל מנה אני חייב לך בשטר דדוקא הכא דאיכא למימר בההיא הנאה דקא מתחתני אהדדי גמרו ומקנו בלא קנין אבל בשאר דברים אין אדם יכול לחייב עצמו באמירה ואע"ג דא"ל א"ע ואינו משתעבד אלא אם קנו מידו) א"ל רבינא לר"א דברים הללו ניתנו לכתוב או לא. פי' אם אומר התחן לפני העדים כתבו לי שטר על הנכסים שנדר חמי לתת לבתו בפניכם כותבים לו או לא. א"ל לא ניתנו לכתוב פי' דא"ל (כזה) [לא] קבילית עלוי דתיטרף ממשעבדי ומתוך כך לא אוכל למכור נכסי ועד שלא יאמר להן אין כותבים לו: ת"ש מתו בנותיו ניזונות מנכסיו"מ והיא ניזונית מנכ"מ מפני שהיא כב"ח אא"ב דכתב לה היינו דניזונית מנכ"מ אלא אי אמרת דלא כ' לה אמאי ניזונית מנכ"מ הב"ע בשקנו מידו דסתם קנין לכתיבה עומד: אי הכי בנותיו נמי ומסיק איהי דליתא בתנאי ב"ד מהני לה קנין בנות דאיתנהו בתנאי ב"ד לא מהני להו קנין: מיגרע גרע בתמ' כיון דאיתנהו בתנאי ב"ד אימא צררא אתפסי': לא יאמר הראשון וכר'. אר"ח זאת אומרת הבת אצל האם פי' בת הניזונית מן האחים זנין אותה בבית אמה ואין כופין אותה לדור אצלם ל"ש גדולה ל"ש קטנה. פי' מדלא קתני למקום שהיא סתם וקתני למקום שהיא אמה ש"מ כך הדין נותן שתדור עם אמה ולא עם אחיה בין אם היא קטנה בין אם היא גדולה: תניא מי שמת והניח בן קטן יורשי האב אומרים יהא גדל אצלנו והאם אומרת יהא גדל אצלי [ד] אין מניחים (אלא) אצל מי שהוא ראוי ליורשיו מעשה הי' ושחטוהו ע"ה

ד) ל"ל מניחין אותו אלא אצל מי שהוא ראוי ליורשיו.

אימר צררי אתפסינהו. תימה לרבי דגיטין פ' המקדש [דף מח:] תנן אין מוליאין לחכילת פירות ולמזון האשה והבנות מנכסים משועבדים מפני תיקון העולם ומפרש ר"ל דגמ' [שם ג:] טעמא לפי שאין כותבין והיינו טעמא נמי דמזון הבנות והכא מפרש טעמא משום דאימר צררי אתפסה וי"ל דלישנא דגמ' לפי שאין כותבין הכא שהודה האב שלא התפיס צררי דמתחתני אהדדי גמרו ומקנו ועוד תימה לרבי דהכא משמע דמתפיס צררי לקטנה ולקמן בפ' בתרא (דף קו.) אמר שמואל אין פוסקין מזונות לאשת איש מ"ט רב זביד אמר אימר צררי אתפסה רב פפא אמר חייבין שאת אומר אי אתה יודע בזמוניתין אימר צררי אתפסה ופסקה פי' דלרב זביד לא חייבין לצררי לקטנה לא מתפיס ותירץ רבי דודאי לענין שלא יגבו ממשעבדי לא חייבין כי התם אבל הכא למיגבי ממשעבדי אמרינן עוד תירץ דהתם כשהלך למדינת הים מיירי ואינו חושש להתפיסה צררי דמעלה שהרי יוצא ואוכלת וכשיחזור יפרע אבל הכא דמיית אתפסה צררי עוד תימה לרבי כיון דהיינו טעמא דלא גבו נזוק ממשעבדי משום דכיון דאיתנהו בתנאי ב"ד אימר אתפסינהו צררי כתובה נמי מהאי טעמא לא מגבי ממשעבדי ותירץ רבי דטעי מתפיס צררי לצמו כדאמרינן לעיל בפרק נערה (דף מג. ושם) לענין הרווחה דצמו עדיפא ליה ואמרתי לפני רבי דמשמע הכא דצמו אשתו מי הוה גובה בתנאי ב"ד לא היתה גובה ממשעבדי דהוה חייבין להתפיס צררי אע"ג דלא ניחא ליה בהרווחה ואמר לי רבי דודאי הוה מצי למימר צמה לא ניחא ליה בהרווחה צמו ניחא ליה אלא אי אמרת בשעת אילטריך טעמא דתנאי ב"ד שמא פסקה עמו לזון את בתו מחייה דאז לא חלטה בתנאי ב"ד ג"ג לאחר מיתה ולאחר שתגבר היתה גובה ממשעבדי דלא חייבין לצררי אלא היכא דליכא צרי טעמי דחלטה בתנאי ב"ד וניחא ליה בהרווחה ובהאי טיעוא מיתרלא נמי הכא פירכא דלקמן משמע לצררי לקטנה לא מתפיס עוד תירץ דה"ק כיון דאיתנהו בתנאי ב"ד פי' שכל כך יפה כחה שהקנה לה אע"ג דאיתנהו בתנאי ב"ד ודאי מיכא למיחש לגמרי ובהאי טיעוא מתורלין לגמרי כל הנך פירכי הכא דגיטין והכא דקטנה והכא דכתובה. מ"ר: ולא

ואהדדה. ופסקה עמו תנאים הללו, הכא מתני' קתמע תנן (שם). כיון דאיתנהו בתנאי ב"ד. והוא נמי מידו קנו מידו נותן לא להשלים חוקה, אימר צררי. של מעות התפיסה כמותו להיות ניזה ניזון מהם (שם).

הגהות הב"ח

(ג) תוס' ד"ה ניתנו הד"ל עם ד"ה הכא:

תוספות רי"ד

אמר ר"ג א"ר כמה אתה נותן לבתך כך וכך וכמה אתה נותן לבנך כך וכך עמדו וקדשו הן הן הדברים הנקנים באמירה אמר רבא מסתברא מילתא דרב בבתו נערה דקמטי הנאה לידיה אבל בוגרת לא והאלהים א"ר אפילו בבוגרת דאלת"ה אבי הבן מאי הנאה קאתי לידיה אלא בההיא הנאה דמתחתני אהדדי גמרו ומקנו אהדדי (פי' הרב על מימרת והב"ע כגון דא"ל מנה אני חייב לך בשטר דדוקא הכא דאיכא למימר בההיא הנאה דקא מתחתני אהדדי גמרו ומקנו בלא קנין אבל בשאר דברים אין אדם יכול לחייב עצמו באמירה ואע"ג דא"ל א"ע ואינו משתעבד אלא אם קנו מידו) א"ל רבינא לר"א דברים הללו ניתנו לכתוב או לא. פי' אם אומר התחן לפני העדים כתבו לי שטר על הנכסים שנדר חמי לתת לבתו בפניכם כותבים לו או לא. א"ל לא ניתנו לכתוב פי' דא"ל (כזה) [לא] קבילית עלוי דתיטרף ממשעבדי ומתוך כך לא אוכל למכור נכסי ועד שלא יאמר להן אין כותבים לו: ת"ש מתו בנותיו ניזונות מנכסיו"מ והיא ניזונית מנכ"מ מפני שהיא כב"ח אא"ב דכתב לה היינו דניזונית מנכ"מ אלא אי אמרת דלא כ' לה אמאי ניזונית מנכ"מ הב"ע בשקנו מידו דסתם קנין לכתיבה עומד: אי הכי בנותיו נמי ומסיק איהי דליתא בתנאי ב"ד מהני לה קנין בנות דאיתנהו בתנאי ב"ד לא מהני להו קנין: מיגרע גרע בתמ' כיון דאיתנהו בתנאי ב"ד אימא צררא אתפסי': לא יאמר הראשון וכר'. אר"ח זאת אומרת הבת אצל האם פי' בת הניזונית מן האחים זנין אותה בבית אמה ואין כופין אותה לדור אצלם ל"ש גדולה ל"ש קטנה. פי' מדלא קתני למקום שהיא סתם וקתני למקום שהיא אמה ש"מ כך הדין נותן שתדור עם אמה ולא עם אחיה בין אם היא קטנה בין אם היא גדולה: תניא מי שמת והניח בן קטן יורשי האב אומרים יהא גדל אצלנו והאם אומרת יהא גדל אצלי [ד] אין מניחים (אלא) אצל מי שהוא ראוי ליורשיו מעשה הי' ושחטוהו ע"ה

ד) ל"ל מניחין אותו אלא אצל מי שהוא ראוי ליורשיו.

גליון הש"ס

גמ' ואת אומרת בת וכו'. עי' שינוי מקובצת בב"מ קב. ד"ה מ"ר ז"ל בסס רב סעדיה גאון:

מוסף רש"י

הן הן הדברים הנקנים **באמירה.** בגלח קנין, שהקידושין הן גמר הדבר, דבהנהו הנאה לקח ממתנתי לחלדי גמרי ומקני (קדושין ט:). **כל זמן שאת עמי.** ולא שם אמות או תמותי או תגרשני (לעיל קא:). **ותני ר' חייא האומר לאשתו.** ולא תני כותב לחמשתינן דבתמיהה בעלמא נמי קאיך נפשיה בלא קנין שום (לעיל פב.). **מאי לאו שטרי פסיקתא.** התנאים שביניהם וממון שפוקפק זה לזה (קדושין ט:) מני מתן ואפי' כלה (קדושין ב"ב קסז:) ובאותן התנאים קאמר שהתנים אין רשאין לכתוב עליהן שטר אלא מדעתם, דניחא להו שתהא כתובה על פה ולא כתובה בשטר (קדושין ט:). **שטרי אירוסין ממש.** כגון כתך מקודשת לי (שם) ונשואין. כתובה (קדושין ב"ב שם). **כתבו לשמה ושלא מדעתה.** לא יעשה כשנכנסת (קדושין מח.) קודם שהמיגה לא נמלך בה ואחר כך הוציאה וקבלתה, ובגדולה קאי, והוא הדין בקטנה ונערה לשמה ושלא מדעתם אמיגה (שם ט:). **רבא אמרי מקודשת.** טעמייהו מפורש בפ"ק (שם) מה יפיתה לא בעינן כמיגה מדעתה שהרי בעל כרחה מגרשה, אף הויה כו', **רב פפא ורב שרביא אמרי אינה מקודשת.** מה יפיתה בעינן בכמיגה הגט דעת מקנה, דהייט בעל שמקנה את האשה לעצמה בגט זה, אף הויה בעינן דעת מקנה והיינו האשה שמקנה את עצמה לבעל בשטר זה (שם מח.). **בנותיהן ניזונות מנכסים בני חורין.** ולא ממשעבדים דתנן (גיטין מה:) אין מוליאין לחכילת פירות ולכתבת קרקעות ולמזון האשה והבנות מנכסים משועבדים, **והיא.** מותה הבת, **מפני שהיא בבעלת חוב.** שיש לה עליהן שטר מזונות (לעיל קא:). **בשקנו מידו. דסתם** קנין לכתיבה עומד (לעיל נא: גיטין נא.). **אי הכי בנות נמי.** הויה לה מיניה ליזמנו ממשעבדי, דהוה לה מידו וקנו מידו קא מיירי (שם). **ומאי פסקא.** מאי דעתיה דתנא וכי פסקה למלתיה דסתם מתן דפסקה הכי קנו מידו לבתו גמי אשתו ולא קנו לבתו (שם). **דלא הוו בשעת קנין.** שעדיין לא נולדו (שם). **מי לא עסקינן כו'.** כלומר ומי לא משמע נמי ממתני' כגון דהוו בסתיה בשעת קנין, **והיכי דמי כגון דגרשה.** לאחר שנולדו לו ממנה בנות, גמ' **ניתנו ליכתב.** תניא אל תתן: **ניתנו ליכתב.** נתנו חכמים כתיבה לדבר שם נהו להחתים עדים בדברים הללו שהן בלא קנין: **לא ניתנו ליכתב.** דלא ליטרוף ממשעבדי וכיון דליכא קנין לא משתעבדי נכסי: **שטרי אירוסין ממש.** שטר שמקדש בו את האשה הרי את מקודשת לי כותב בשטר ומוסר לה ומשמיען דלריך לכתוב על פיה כדרך פפא ורב שרביא דלמרי כתבו אלא מדעתה אינה מקודשת: **שהיא בבעלת חוב.** ואי לא דקנסוה רבנן שלא מדעתה לגט: **מאי פסקא.** כמתני'. וכי בשמואל מצי מוקין והיכי ניזונות ממשעבדים: **מי לא עסקינן כו'.** וכי מי אפשר שיהו אף הבנות בשעת קנין כגון דגרשה ואהדרה וכתב לה התנאים הללו ואפילו הכי תנן שמתת בנותיהן ניזונות מבני מוזין ולא ממשעבדים: **כאמאי כ"ד.** בגן נוקבן דיהויין ליכי מיניכי כו': **מיגרע גרעי.** בתמיה: **לררי אפסיקנהו.** לפני מומו מסר להם לרוזות בספים למזונותיהן: **ואת אומרת הכא אלא הכא.** דקתני למקום שאמה ולא קתני לבית אחיה למדנו שכן הוא הדין שתגדל הבת אלא אמה ובת הניזונת מן הבניס זין לומה בבית אמה ואין כופין אותה לדור אלא: **דלמא בקטנה עסקינן.** ומשום הכי לא קתני בת אלא אחין: **משום מעשה שהיה.** [ואיכא למיתא נמי שמא] יהרגוה בשביל לירש עיסור נכסים שלה. אבל גדולה אלא חייבין לרחיה לימא לך דתנאי אלא האחין: **אם כן.** היס חילוק בין גדולה לקטנה: **ניתני מוליך לה מזונות למקום שהיא.** דמשמע לגדולה במקום שהיא ולקטנה במקום שהיא: מגרע גרעי אלא בנותיו היינו טעמא כיון דאיתנהו בתנאי ב"ד אימר אתפסינהו: לא יאמר הראשון: אמר רב חסדא [ה]זאת אומרת בת אצל אמה ממאי דבגדולה עסקינן דלמא בקטנה עסקינן ומשום מעשה שהיה דתניא מי שמת והניח בן קטן לאמו יורשי האב אומרים יהא גדל אצלנו ואמו אומרת יהא בני גדל אצלי מניחין אותו אצל אמו ואין מניחין אותו אצל ראוי ליורשו מעשה היה ושחטוהו [ו]ער"ה אם כן ליתני למקום שהיא מאי

(גיטין דף נח. ושם) מוקי להך נמי בשקנו מידו והיה דמקבל עליו לזון בן חמתו ובת חמתו בשלח קנו מידו מיירי ולפי מאי דמשמע בגיטין דלמאן דלית ליה בעיא חלח קנין קנוסין אמי שפיר דה היה ניזונת מנכסים משועבדים אפילו הלא היה קנו מידו מניגו לחוקמה ההיא דחמשה גוסה מן המחוררין [לעיל נח:] כמאן דס קנסה: **אימר צררי אתפסינהו.** תימה לרבי דבגיטין פ' המקדש [דף מח:] תנן אין מוליאין לחכילת פירות ולמזון האשה והבנות מנכסים משועבדים מפני תיקון העולם ומפרש ר"ל דגמ' [שם ג:] טעמא לפי שאין כותבין והיינו טעמא נמי דמזון הבנות והכא מפרש טעמא משום דאימר צררי אתפסה וי"ל דלישנא דגמ' לפי שאין כותבין הכא שהודה האב שלא התפיס צררי דמתחתני אהדדי גמרו ומקנו ועוד תימה לרבי דהכא משמע דמתפיס צררי לקטנה ולקמן בפ' בתרא (דף קו.) אמר שמואל אין פוסקין מזונות לאשת איש מ"ט רב זביד אמר אימר צררי אתפסה רב פפא אמר חייבין שאת אומר אי אתה יודע בזמוניתין אימר צררי אתפסה ופסקה פי' דלרב זביד לא חייבין לצררי לקטנה לא מתפיס ותירץ רבי דודאי לענין שלא יגבו ממשעבדי לא חייבין כי התם אבל הכא למיגבי ממשעבדי אמרינן עוד תירץ דהתם כשהלך למדינת הים מיירי ואינו חושש להתפיסה צררי דמעלה שהרי יוצא ואוכלת וכשיחזור יפרע אבל הכא דמיית אתפסה צררי עוד תימה לרבי כיון דהיינו טעמא דלא גבו נזוק ממשעבדי משום דכיון דאיתנהו בתנאי ב"ד אימר אתפסינהו צררי כתובה נמי מהאי טעמא לא מגבי ממשעבדי ותירץ רבי דטעי מתפיס צררי לצמו כדאמרינן לעיל בפרק נערה (דף מג. ושם) לענין הרווחה דצמו עדיפא ליה ואמרתי לפני רבי דמשמע הכא דצמו אשתו מי הוה גובה בתנאי ב"ד לא היתה גובה ממשעבדי דהוה חייבין להתפיס צררי אע"ג דלא ניחא ליה בהרווחה ואמר לי רבי דודאי הוה מצי למימר צמה לא ניחא ליה בהרווחה צמו ניחא ליה אלא אי אמרת בשעת אילטריך טעמא דתנאי ב"ד שמא פסקה עמו לזון את בתו מחייה דאז לא חלטה בתנאי ב"ד ג"ג לאחר מיתה ולאחר שתגבר היתה גובה ממשעבדי דלא חייבין לצררי אלא היכא דליכא צרי טעמי דחלטה בתנאי ב"ד וניחא ליה בהרווחה ובהאי טיעוא מיתרלא נמי הכא פירכא דלקמן משמע לצררי לקטנה לא מתפיס עוד תירץ דה"ק כיון דאיתנהו בתנאי ב"ד פי' שכל כך יפה כחה שהקנה לה אע"ג דאיתנהו בתנאי ב"ד ודאי מיכא למיחש לגמרי ובהאי טיעוא מתורלין לגמרי כל הנך פירכי הכא דגיטין והכא דקטנה והכא דכתובה. מ"ר: ולא

ואהדדה. ופסקה עמו תנאים הללו, הכא מתני' קתמע תנן (שם). כיון דאיתנהו בתנאי ב"ד. והוא נמי מידו קנו מידו נותן לא להשלים חוקה, אימר צררי. של מעות התפיסה כמותו להיות ניזה ניזון מהם (שם).